

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 3/2021

Μεταξύ:

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ ΑΒΑΞ Α.Ε. - CYBARCO CONTRACTING LTD

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

ΑΒΑΞ Α.Ε. - CYBARCO CONTRACTING LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τον:

1. Ανδρέα Δημητρίου, Δικηγόρο για Ιωαννίδης Δημητρίου ΔΕΠΕ

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Δήμητρα Καλλή, Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α'
2. Μαρία Διάκου, Εκτελεστικό Μηχανικό

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης Π.Μ.: 28 Ιανουαρίου, 2021

Η απόφαση μας δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν τα Μέλη της Αρχής κ.κ. Λοΐζος Κάππας, Γιώργος Αναστασίου, Σόλων Παπαθεοχάρους και Δήμος Θωμά. Η Πρόεδρος κα Έφη Παπαδοπούλου έχει διαφορετική απόφαση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ Ή ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ Ή ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ Ή ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΑΡ. 3/2021

Η παρούσα διαδικασία αφορά την εξέταση χορήγησης προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής ή της υπογραφής της σύμβασης στο Διαγωνισμό PS/DB/16 με τίτλο «*Μελέτη και Κατασκευή του Αυτοκινητοδρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς, Τμήμα Ι – Φάση (Α)*».

Πριν προχωρήσουμε στην ανάπτυξη της θέσης μας κρίνουμε απαραίτητο όπως παρουσιάσουμε γεγονότα που αφορούν την υπόθεση και είναι κοινώς παραδεκτά.

Της παρούσας προσφυγής προηγήθηκε απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για κατακύρωση του εν λόγω διαγωνισμού σε οικονομικό φορέα άλλον από αυτόν της Αιτήτριας. Η προηγηθείσα απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού προσβλήθηκε ενώπιον μας με την Ιεραρχική Προσφυγή αρ. 4/2020. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στην εκδοθείσα απόφαση της επί της Ιεραρχικής Προσφυγής αρ. 4/2020 έκρινε ότι η Προσφυγή επιτυγχάνει και ακύρωσε την εκεί προσβληθείσα απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής.

Η Αναθέτουσα Αρχή, μετά την ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στις 13.1.2020, στα πλαίσια της επιβεβλημένης επανεξέτασης, απέστειλε επιστολή στην Αιτήτρια, που είναι η ίδια με την Αιτήτρια στην Προσφυγή Αρ. 4/2020, με το εξής λεκτικό:

«Αναφέρομαι στην προσφορά που έχετε υποβάλει για τον πιο πάνω Διαγωνισμό και στα πλαίσια επαναξιολόγησης στη βάση της ακυρωτικής απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών με αρ. 4/2020 και δυνάμει του Άρθρου 56(3) του Νόμου Ν.73(Ι)/2016 και της παραγράφου 9.5.2 του Τόμου Α των Εγγράφων Διαγωνισμού παρακαλώ όπως:

(α) Παράσχετε στοιχεία, για το ποσό των ηλεκτρολογικών εργασιών για το έργο “Μελέτη και κατασκευή για τον αυτοκινητόδρομο ΠΑΘΕ, Τμήμα Μαλιακός – Κλειδί” που έχετε δηλώσει για πλήρωση των απαιτήσεων της παραγράφου 6.4.1.Α.ii(β), από τις οποίες τουλάχιστον δύο(2) εργασίες να είναι ελάχιστης αξίας €20.000 η κάθε μία, ή μία (1) αξίας τουλάχιστον €30.000. Παρακαλώ να καθοριστούν οι συγκεκριμένες εργασίες.

(β) Παράσχετε στοιχεία για τις μηχανολογικές εργασίες που περιλαμβάνει το έργο “Ανέγερση των κτηριακών εγκαταστάσεων του έργου: Κέντρο πληροφόρησης - Βιβλιοθήκη Στέλιος Ιωάννου” που έχετε δηλώσει για πλήρωση των απαιτήσεων της παραγράφου 6.4.1Αiii(α) από τις οποίες τουλάχιστον δύο (2) εργασίες να είναι ελάχιστης αξίας €20.000 η κάθε μία, ή μία (1) αξίας τουλάχιστον €30.000. Παρακαλώ να καθοριστούν οι συγκεκριμένες εργασίες.

(γ) Προσκομίσετε και αποστείλετε στοιχεία που να τεκμηριώνουν σωρευτικά τουλάχιστον δεκαετή μεταπτυχιακή πείρα είτε σε μελέτη, είτε σε μελέτη και επίβλεψη, είτε συνδυασμό και των δύο ηλεκτρολογικών εργασιών οδικών έργων του κου Θεόδωρου Ζαφειρίου, για πλήρωση των απαιτήσεων της παραγράφου 6.4.1.Β.ii(a).

2 Παρακαλώ όπως επιβεβαιώσετε λήψη της παρούσας επιστολής και αποστείλετε την απάντησή σας στην Συντονίστρια της Επιτροπής Αξιολόγησης, το αργότερο μέχρι την Πέμπτη 21 Ιανουαρίου 2021 στο Τμήμα Δημοσίων Έργων.»

Μετά τη λήψη της προαναφερθείσας επιστολής, οι Αιτητές καταχώρησαν την παρούσα Προσφυγή με τις πιο κάτω αιτούμενες θεραπείες:

«(α) Ακύρωση της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής ημερομηνίας 13.1.2021 με την οποία αναζητεί διευκρινήσεις σε ότι αφορά την προσφορά της Αιτήτριας αφού έχει κριθεί η εντός προδιαγραφών πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά τόσο με απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών όσο και κατά την αξιολόγηση των προσφορών από την Αναθέτουσα Αρχή.

(β) Ακύρωση της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής να αναζητήσει διευκρινήσεις από το Ενδιαφερόμενο Μέρος για την άκυρη πλέον, με απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, προσφορά του Ενδιαφερόμενου Μέρους.

(γ) Ακύρωση της παράλειψης ή/και άρνηση της Αναθέτουσας Αρχής να προχωρήσει με την κατακύρωση του Διαγωνισμού ή/και την ανάθεση της επίδικης σύμβασης στην Αιτήτρια, η οποία υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη, έγκυρη και εντός προδιαγραφών προσφορά,

(δ) Διάταγμα λήψης προσωρινού μέτρου για αναστολή κάθε και οιασδήποτε πράξης σχετικής με τον Διαγωνισμό και/ή την επίδικη σύμβαση και/ή με την υπογραφή της επίδικης σύμβασης και/ή με τον Διαγωνισμό μέχρι την εκδίκαση της παρούσας ιεραρχικής προσφυγής.»

Στα πλαίσια εξέτασης του ενδεχόμενου χορήγησης Προσωρινών Μέτρων η Αναθέτουσα Αρχή πρόβαλε τη θέση ότι η παρούσα Προσφυγή πρέπει να εξεταστεί συνοπτικά και να απορριφθεί δυνάμει του άρθρου 20(5) του Ν.104(Ι)/2010 καθότι είναι εξόφθαλμα αβάσιμη.

Προς υποστήριξη της θέσης της υπέβαλε γραπτό υπόμνημα με το οποίο έθετε θέμα για έλλειψη εκτελεστότητας της προσβαλλόμενης απόφασης, για έλλειψη έννομου

συμφέροντος της Αιτήτριας λόγω απουσίας ενεστώτος έννομου συμφέροντος, για έλλειψη εννόμου συμφέροντος της Αιτήτριας λόγω αλυσιτέλειας και για έλλειψη δικαιοδοσίας της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών.

Επιπλέον η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι η υποβληθείσα Προσφυγή προσκρούει στις εξουσίες και αρμοδιότητες της Αναθέτουσας Αρχής και τέλος έκανε αναφορά σε μη πλήρωση προϋποθέσεων έκδοσης αιτούμενων Προσωρινών Μέτρων.

Η Αιτήτρια από την πλευρά τους αντέκρουσαν τους ισχυρισμούς της Αναθέτουσας Αρχής με δική τους γραπτή αγόρευση.

Το γραπτό υπόμνημα της Αναθέτουσας Αρχής παρατίθεται αυτούσιο στην απόφαση μας ως «Παράρτημα Α» και η γραπτή αγόρευση της Αιτήτριας ως «Παράρτημα Β».

Όπως έχει προαναφερθεί, η Αναθέτουσα Αρχή, στα πλαίσια της οφειλόμενης επανεξέτασης μετά την ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών επί της προσφυγής αρ. 4/2020, απέστειλε επιστολή στην Αιτήτρια ζητώντας της συγκεκριμένες πληροφορίες/διευκρινίσεις.

Με την παρούσα προσφυγή η Αιτήτρια προσβάλλει την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να αναζητήσει διευκρινίσεις τόσο από αυτήν όσο και από τρίτο προσφέροντα.

Σύμφωνα με τον Νόμο 104(Ι)/2010, δικαίωμα προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, έχει κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και ο οποίος υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημιά, από πράξη ή απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής που προηγείται της σύναψης της σύμβασης, και για την οποία εικάζεται ότι παραβιάζει οποιαδήποτε διάταξη του ισχύοντος δικαίου.

Στην **PHILIPS COLLEGE LTD v. ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ κ.α.,**
ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΦΕΣΗ ΑΡ. 153/12, 20/3/2018 σημειώθηκαν τα ακόλουθα:

«Κυρίαρχη κατεύθυνση εν Ελλάδι αλλά και στα καθ' ημάς κρατούντα είναι πως απαιτείται να υπάρχει βεβαιότητα ως προς τις βλαπτικές συνέπειες της προσβαλλόμενης πράξης, ζήτημα που δεν συντρέχει αν αυτές συναρτώνται προς μελλοντικά και αβέβαια γεγονότα.

Δεν αρκεί η επίκληση βλαπτικών συνεπειών από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης για να θεμελιωθεί ενεστώς ίδιον έννομο συμφέρον που να δικαιολογεί τη συνέχιση της δίκης: οι εφεσεύοντες δεν είχαν κεκτημένο δικαίωμα προς αποδοχή της αίτησης τους και εγγραφή του ιδρύματος τους ως πανεπιστημίου, παρά μόνο προσδοκία για έγκριση της, κάτω από τις προϋποθέσεις που τάσσει ο Νόμος.

Χρήσιμη προς τούτο αναφορά γίνεται και στο σύγγραμμα της Γλυκερίας Π. Σιούτη «Το Έννομο Συμφέρον στην Αίτηση Ακυρώσεως, 1998, σελ. 157, όπως υιοθετείται και στην Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου v. Θεοδωρίδη, ανωτέρω.

«Η νομολογία, παγίως δέχεται ότι "όταν δεν υπάρχει η ειδικώς καθορισμένη νομική κατάσταση του αιτούντος ή ο λόγω της ιδιαίτερης ιδιότητας του σύνδεσμος με την πράξη και η συναφής βλάβη δεν έχει επέλθει αλλά εμφανίζεται ως μέλλουσα και ενδεχόμενη, υπάρχει έλλειψη εννόμου συμφέροντος, που καθιστά την αίτηση ακυρώσεως απαράδεκτη". Το έννομο συμφέρον

χαρακτηρίζεται ως ενδεχόμενο και στην περίπτωση, που αποτελεί απλή προσδοκία, εφόσον τυχόν ακύρωση της πράξης που προσβάλλεται, δεν θα είχε ως άμεση συνέπεια την επίτευξη του στόχου του αιτούντος. Δεν θεωρείται, επίσης, ενεστώς το έννομο συμφέρον, όταν από την προσβαλλόμενη πράξη δεν προκύπτει συγκεκριμένη βλάβη, αλλά προβάλλονται ενδεχόμενες συνέπειες, οι οποίες, θα επέλθουν κατά την άποψη του αιτούντος.»

Επιπρόσθετα, στην *Κοινοπραξία Alterra v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών*, 1134/2005, ημερ. 19.3.2007 «το συμφέρον» για να μπορεί κάποιος να προσφύγει στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών σύμφωνα με το άρθρο 56¹ του Ν. 101(Ι)/2003 ταυτίζεται ουσιαστικά με το έννομο συμφέρον σύμφωνα με το Άρθρο 146 του Συντάγματος, ενώ σωρευτική προϋπόθεση που συνδέεται με το άρθρο 56 είναι η ζημιά ή το ενδεχόμενο ζημιάς που προκύπτει άμεσα από την προσβαλλόμενη πράξη.

Επίσης στα πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρατείας 1929-1959 σελ. 260 σε σχέση με το τέταρτο και πέμπτο στοιχείο του εννόμου συμφέροντος αναφέρονται τα εξής:

«δ' Ενεστώς

Η προς την πράξιν σχέσις του αιτούντος, εξ ης πηγάζει το συμφέρον του, δέον να υφίσταται ήδη κατά τον χρόνον της προσβολής αυτής, η δε βλάβη αυτού δέον να έχη ήδη επέλθει ή να εμφανίζεται ως λογικώς αναπόφευκτος. Ούτω το έννομον συμφέρον δέον να είναι ενεστώς.

Συμφέρον μέλλον και αόριστον ή απλώς προσδοκώμενον δεν αρκεί προς νομοποίησιν του αιτούντος.

---

¹ Το άρθρο 19 του Ν. 104(Ι)/2010 είναι ταυτόσημο

ε' Β λ ά β η

Δια την νομιμοποίησιν του αιτούμενου την ακύρωσιν διοικητικής πράξεως απαιτείται όπως το συμφέρον αυτού θ ί γ η τ α ι δια της προσβαλλομένης πράξεως, ήτοι απαιτείται όπως ο αιτών υφίσταται βλάβην ως εκ της ειδικής σχέσεως, εν η διατελεί έναντι της προσβαλλομένης πράξεως. Το στοιχείον της βλάβης εμφανίζεται υπό θετικήν και υπό αποθετικήν μορφήν. Ούτω, κατά πρώτον λόγον η αίτησις ακυρώσεως θεωρείται απαράδεκτος οσάκις στρέφεται κατά πράξεως, ήτις δεν βλάπτει τον αιτούντα. Κατά μείζονα λόγον εθεωρήθη απαράδεκτος αίτησις στρεφομένη κατά πράξεως ωφελούσης ή ικανοποιούσης τον αιτούντα. Κατ' άλλην διατύπωσιν, η αίτησις ακυρώσεως θεωρείται απαράδεκτος ελλείψει συμφέροντος, οσάκις αύτη στρέφεται κατά πράξεως ής η ακύρωσις δεν θα ωφελήση τον αιτούντα ή θα βλάβη αυτόν».

Με όσα η Αιτήτρια παρέθεσε στη γραπτή της αγόρευση και με όσα ανέπτυξε ενώπιον μας δεν μας διευκρίνισε και δεν μας προσδιόρισε με πιο τρόπο η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να ζητήσει διευκρινίσεις της προκαλεί οποιαδήποτε βλάβη. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει λάβει οποιαδήποτε απόφαση είτε απόρριψης της προσφοράς της, είτε κατακύρωσης του διαγωνισμού σε άλλο προσφέροντα, είτε ακύρωσης του διαγωνισμού, είτε οποιαδήποτε άλλη απόφαση που στο παρόν στάδιο της προκαλεί βέβαιη βλάβη.

Τυχόν επηρεασμός των εννόμων συμφερόντων της Αιτήτριας είναι μελλοντικός, υποθετικός και αόριστος. Ως εκ τούτου δεν πληροί την προϋπόθεση της ύπαρξης άμεσου ενεστώτος έννομου συμφέροντος για την υποβολή της Προσφυγής.

Συνεπώς, στη βάση του άρθρου 20(5) του Ν.104(Ι)/2010 το οποίο προβλέπει ότι:

«(5) Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δύναται να εξετάζει συνοπτικά και να απορρίπτει προσφυγή την οποία κρίνει αβάσιμη, χωρίς να καλείται ενώπιον της ο ενδιαφερόμενος ή, ανάλογα με την περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.»

αποφασίζουμε την απόρριψη της προσφυγής ως αβάσιμη.

.....
Λοΐζος Κάππας
Μέλος

.....
Γιώργος Αναστασίου
Μέλος

.....
Σόλων Παπαθεοχάρους
Μέλος

.....
Δήμος Θωμά
Μέλος

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Με κάθε εκτίμηση στους συναδέλφους μου δεν συμφωνώ με την απόφαση της πλειοψηφίας.

Οι Αιτητές με την προσφυγή τους η οποία καταχωρήθηκε στις 19.1.2021 ζητούν τις πιο κάτω θεραπείες:

- «(α) Ακύρωση της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής ημερομηνίας 13.1.2021 με την οποία αναζητεί διευκρινήσεις σε ότι αφορά την προσφορά της Αιτήτριας αφού έχει κριθεί η εντός προδιαγραφών πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά τόσο με απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών όσο και κατά την αξιολόγηση των προσφορών από την Αναθέτουσα Αρχή.*
- (β) Ακύρωση της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής να αναζητήσει διευκρινήσεις από το Ενδιαφερόμενο Μέρος για την άκυρη πλέον, με απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, προσφορά του Ενδιαφερόμενου Μέρους.*
- (γ) Ακύρωση της παράλειψης ή/και άρνηση της Αναθέτουσας Αρχής να προχωρήσει με την κατακύρωση του Διαγωνισμού ή/και την ανάθεση της επίδικης σύμβασης στην Αιτήτρια, η οποία υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη, έγκυρη και εντός προδιαγραφών προσφορά».*

Η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Αναθέτουσα Αρχή στις 21.1.2021 και ορίστηκε για σκοπούς εξέτασης του ενδεχόμενου χορήγησης προσωρινών μέτρων στις 25.1.2021.

Ενόψει των περιοριστικών μέτρων λόγω της νόσου Covid-19 ζητήθηκε από τα μέρη όπως υποβάλουν τις θέσεις τους γραπτώς ώστε να περιοριστεί ο χρόνος των προφορικών παραστάσεων. Η Αναθέτουσα Αρχή από την οποία ζητήθηκε να υποβάλει πρώτη τη θέση της ανταποκρίθηκε με την καταχώρηση λεπτομερούς υπομνήματος με το οποίο ζητά απόρριψη της προσφυγής ως εξόφθαλμα αβάσιμης στη βάση του άρθρου 20(5) του Περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010, Ν. 104(Ι)/2010. Η προσφυγή ισχυρίζεται στρέφεται εναντίον απόφασης που δεν είναι εκτελεστή, οι Αιτητές δεν έχουν έννομο συμφέρον και επίσης εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών.

Η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει λήφθηκε στα πλαίσια επανεξέτασης μετά την ακυρωτική απόφαση στην Προσφυγή 4/2020² και σε πλήρη συμμόρφωση με το ακυρωτικό αποτέλεσμα. Με την εν λόγω απόφαση ακυρώθηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού καθότι ουσιώδης όρος του διαγωνισμού (όρος 6.4.1Bii(α)) απαιτούσε συγκεκριμένη πείρα την οποία η Αναθέτουσα Αρχή δεν διερεύνησε λόγω εσφαλμένης ερμηνείας που προσέδωσε στον όρο.

---

² ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΒΑΞ Α.Ε. – CYBARCO CONTRACTING LTD v. Τμήματος Δημοσίων Έργων, ημερ. 10.11.2020

Η αναζήτηση διευκρινίσεων από τους Αιτητές υποστηρίζει αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη η οποία ουδόλως επηρεάζει τα έννομα συμφέροντα τους ώστε να είναι δεκτική προσβολής με προσφυγή. Με άλλα λόγια σύμφωνα με τη νομολογία³ στην οποία παραπέμπει δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη για να είναι προσβλητή. Η προκήρυξη διαγωνισμού υποστηρίζει με αναφορά σε νομολογία⁴ δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη, εφόσον μάλιστα δεν επιβάλλει υποχρεώσεις στους Αιτητές, μη υφιστάμενες πριν την έκδοσή της.

Η αναζήτηση διευκρινίσεων μετά την απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην Προσφυγή 4/2020 έγινε στα πλαίσια της αρχής της ίσης μεταχείρισης και το αρμόδιο όργανο στα πλαίσια της δυνατότητας που έχει όταν διαπιστώνεται λόγος να επαναδιερευνά. Συνεπώς η Αναθέτουσα Αρχή σε συμμόρφωση με την απόφαση στην Προσφυγή 4/2020 ήταν δεσμευμένη να επανεξετάσει για όλους τους προσφέροντες.

Περαιτέρω με αναφορά σε βιβλιογραφία⁵ και νομολογία⁶ σχετική με την προϋπόθεση ύπαρξης εννόμου συμφέροντος υποστηρίζει ότι οι Αιτητές στερούνται

---

³ Δήμος Λευκωσίας v. Γρηγορίου (1996) 3 Α.Α.Δ. 191 και Πετρός Σιαμμασιάν v. Δημοκρατίας (1999) 3 Α.Α.Δ. 655

⁴ ΧΑΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ κ.α. v. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ/Η ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ κ.α., Υπόθεση Αρ. 1366/2010, 20/6/2013).

⁵ Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, του Επαμεινώνδα Π. Σπηλιωτόπουλου, 8η Έκδοση, στην παράγραφο 463, Γλυκερία Σιούτη

⁶ PHILIPS COLLEGE LTD v. ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ κ.α., ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΦΕΣΗ ΑΡ. 153/12, 20/3/2018

εννόμου συμφέροντος εφόσον δεν διευκρινίζουν με ποιο τρόπο στο παρόν στάδιο υφίστανται οποιαδήποτε βλάβη εφόσον ακόμη δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση καθοριστική για τα συμφέροντά τους. Ο όποιος επηρεασμός των έννομων συμφερόντων τους είναι υποθετικός και αόριστος και ως τέτοιος δεν πληροί την προϋπόθεση ύπαρξης άμεσου ενεστώτος εννόμου συμφέροντος των Αιτητών.

Η προσφυγή είναι επίσης απαράδεκτη ως αλυσιτελής αφού και να επιτύχει, οι Αιτητές δεν θα έχουν οποιαδήποτε ωφέλεια από την ακύρωση της απόφασης, η οποία σημειώνει αποτελεί μέρος της όλης διαδικασίας χωρίς καθοριστική ισχύ. Λήφθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης και όχι από το νόμο αρμόδιο όργανο δηλαδή το Συμβούλιο Προσφορών. Οι Αιτητές όταν και εφόσον ληφθεί η απόφαση από το Συμβούλιο Προσφορών θα έχουν τη δυνατότητα να την προσβάλουν.

Περαιτέρω η έλλειψη εκτελεστότητας της απόφασης και εννόμου συμφέροντος των Αιτητών στερεί την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δικαιοδοσία να εκδικάσει την προσφυγή οι δε Αιτητές εσφαλμένα θεωρούν ότι με την απόφαση στην Προσφυγή 4/2020 απέκτησαν οποιοδήποτε δικαίωμα κατακύρωσης σ' αυτούς του διαγωνισμού. Ο Ν. 104(I)/2010 όπως τροποποιήθηκε δίδει αρμοδιότητα στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών μόνο εφόσον οι αποφάσεις επηρεάζουν τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων για ανάθεση σύμβασης και όχι εξουσία

κατακύρωσης διαγωνισμών. Θεωρούν επίσης την καταχώρηση της προσφυγής επέμβαση στο έργο της Αναθέτουσας Αρχής.

Σ' ότι αφορά το αίτημα για χορήγηση προσωρινών μέτρων αυτό υποστηρίζει στην απουσία πράξης ή παράλειψης της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία παραβιάζεται κανόνας του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις, δεν δικαιολογείται και παραπέμπει σε σχετική βιβλιογραφία⁷. Η προώθηση του έργου καταλήγει έχει καθυστερήσει ήδη πάρα πολύ, λόγω της καθυστέρησης που προέκυψε ένεκα της προσφυγής 4/2020, και της προσωρινής παγοποίησης προώθησης του Έργου λόγω της πανδημίας. Το έργο ουσιαστικά θα διευκολύνει την διακίνηση από και προς την Πόλη Χρυσοχούς και θα επιλύσει το πρόβλημα της κοινωνικής συνοχής. Επίσης, θα δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και θα δοθεί ώθηση στην οικονομία. Σε ερώτηση κατά πόσο τα μέρη θα συμφωνούσαν να ακουστεί η ουσία της προσφυγής εντός της προσεχούς εβδομάδας ώστε να μην υπάρξει καθυστέρηση η Αναθέτουσα Αρχή δεν ήταν θετική λέγοντας ότι αισθάνεται ότι ανοίγονται οι ασκοί του Αιόλου διότι όταν ο προσφοροδότης έχει πληροφόρηση ότι η αξιολόγηση γίνεται με τρόπο που δεν συμφωνεί θα έρχεται στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών.

---

⁷ Δημήτριος Γ. Ράϊκος, *Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων*, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2019

Οι Αιτητές όλους τους ισχυρισμούς της Αναθέτουσας Αρχής τους θεωρούν από τη μια αβάσιμους και από την άλλη ότι αφορούν ζητήματα που εξετάζονται στο στάδιο εξέτασης της προσφυγής και όχι στο στάδιο των προσωρινών μέτρων.

Η απαίτηση της Αναθέτουσας Αρχής ισχυρίζονται κατά την επανεξέταση για παροχή διευκρινίσεων από τους Αιτητές και μάλιστα μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, ουσιαστικά αποτελεί παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της συνέπειας και της αναλογικότητας, εφόσον μοναδικός λόγος μη επιλογής της προσφοράς τους ήταν ότι δεν ήταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης.

Οι αρνητικές συνέπειες υποστηρίζουν που θα επέλθουν σε περίπτωση μη χορήγησης προσωρινών μέτρων θα είναι πολύ μεγαλύτερη για τους ίδιους και τούτο λόγω παράβασης δεδικασμένου της Προσφυγής 4/2020, όρων του διαγωνισμού και συγκεκριμένου του όρου 9.3 του Τόμου Α, και της προηγούμενης απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής με την οποία η προσφορά τους κρίθηκε ότι πληροί τους όρους του διαγωνισμού.

Στην παρούσα περίπτωση ισχυρίζονται δεν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 20(5) του Ν. 104(Ι)/2010 το οποίο εφαρμόζεται μόνο όταν εξόφθαλμα δεν στοιχειοθετείται προσφυγή. Η αναζήτηση διευκρινίσεων από τους Αιτητές στο στάδιο που αυτή έγινε, είναι καθοριστική για τα συμφέροντά τους και έχουν κάθε συμφέρον να

προσβάλουν την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής σύμφωνα με τον άρθρο 19(1) του Ν. 104(I)/2010. Χωρίς να διαφωνούν οι Αιτητές με τη θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν παραμένει δεσμευμένη από προηγούμενη απόφασή της και μπορεί να διαφοροποιηθεί για καλό λόγο, υποστηρίζουν ότι στην περίπτωση τους αυτό δεν εφαρμόζεται. Δεν υπάρχει καλός λόγος και η διοίκηση δεν μπορεί τις δικές της παρανομίες να τις προσδίδει σε δήθεν παραλείψεις του διοικούμενου. Όσα σήμερα αναφέρουν ζητούνται από την Αναθέτουσα Αρχή για δήθεν συμμόρφωση με την ακυρωτική απόφαση ήταν ενώπιον της εξετάστηκαν και κρίθηκαν ότι πληρούσαν τους όρους του διαγωνισμού. Σχετικά παραπέμπουν στο περιεχόμενο της επιστολής τους ημερ. 21.01.2021 σε απάντηση του αιτήματος της Αναθέτουσας Αρχής για διευκρινίσεις.

Έχω εξετάσει με προσοχή όσα τα μέρη έθεσαν ενώπιον μας.

Όπως είναι καλά νομολογημένο ζητήματα τα οποία αφορούν στην ουσία της προσφυγής δεν εξετάζονται στο στάδιο της διαδικασίας προσωρινών μέτρων και τούτο γιατί η εκδίκαση της ουσίας της διαφοράς θα καταντούσε μάταιη προσπάθεια. (Βλ. *Κροκίδου κ.ά. v. Δημοκρατίας* (1990) 3 AAD 1857, *Karram v. Republic* (1983) 3 CLR 129, 203).

Η πιο πάνω αρχή γίνεται ακόμη πιο έντονη στη διαδικασία εξέτασης του ενδεχόμενου χορήγησης προσωρινών μέτρων ενώπιον μας, και τούτο γιατί δεν

υπάρχουν οι διοικητικοί φάκελοι στη βάση του περιεχομένου των οποίων γίνεται και ο έλεγχος νομιμότητας.

Σε συμφωνία με τους Αιτητές θεωρώ ότι με όσα έχουν τεθεί από την Αναθέτουσα Αρχή δεν εντάσσουν την περίπτωση στο άρθρο 20(5) του Ν. 104(I)/2010, το οποίο προβλέπει ότι:

«(5) Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δύναται να εξετάζει συνοπτικά και να απορρίπτει προσφυγή την οποία κρίνει αβάσιμη, χωρίς να καλείται ενώπιον της ο ενδιαφερόμενος ή, ανάλογα με την περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας».

Θεωρώ ότι το εν λόγω άρθρο αφορά περιπτώσεις όπου το αβάσιμο της προσφυγής είναι φανερό ή εύκολα διαπιστώνεται από το περιεχόμενο της ίδιας της προσφυγής εξ' ου και η αναφορά «χωρίς να καλείται ενώπιον της ο ενδιαφερόμενος ή, ανάλογα με την περίπτωση η Αναθέτουσα Αρχή». Εδώ δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Χρειάζεται εξέταση μεταξύ άλλων κατά πόσο η προσβαλλόμενη απόφαση είναι δεκτική προσβολής, εάν οι Αιτητές έχουν έννομο συμφέρον προϋποθέσεις που θα πρέπει να εξεταστούν όχι μόνο υπό το φως των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις οποίες η Αναθέτουσα Αρχή παρέπεμψε αλλά και των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου⁸ με τις οποίες γίνεται όχι μόνο διεύρυνση του εννόμου συμφέροντος στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων αλλά και ευρεία

---

⁸ Υπόθεση C-391/15 ημερομηνίας 5 Απριλίου 2017
Υπόθεση C-26/03 ημερομηνίας 11^{ης} Ιανουαρίου 2005

ερμηνεία της έννοιας της «αποφάσεως» της οδηγίας 89/665. Θεωρώ ότι τα ζητήματα που έχουν τεθεί δεν είναι απλά σε βαθμό που να επιτρέπουν απόρριψη της προσφυγής από το στάδιο των προσωρινών μέτρων. Συνεπώς θα εξετάσω το ζήτημα κατά πόσο δικαιολογείται ή όχι η χορήγηση των προσωρινών μέτρων στη βάση όσων τέθηκαν ενώπιόν μας.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Περί των Διαδικασιών Προσφυγής στο Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010, Ν.104(Ι)/2010 η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών έχει αρμοδιότητα:

«(β) να αποφασίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24, για τη λήψη προσωρινών μέτρων για να επανορθωθεί η εικαζόμενη παράβαση του ισχύοντος δικαίου ή να αποτραπεί η περαιτέρω ζημιά των θιγομένων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αναστέλλουν τη διαδικασία ανάθεσης ή την υπογραφή της σύμβασης ή την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, ανάλογα με την περίπτωση».

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του ίδιου Νόμου:

«24.-(1) [...]

(α) [...]

(2) Κατά την εξέταση του ενδεχόμενου λήψης προσωρινών μέτρων, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1), η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, συνυπολογίζει τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και το δημόσιο συμφέρον, και αποφασίζει να μην προβεί στη χορήγηση τέτοιων μέτρων, αν οι αρνητικές τους συνέπειες είναι περισσότερες από τα οφέλη τους:

Νοείται ότι, η απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών να μην χορηγήσει προσωρινά μέτρα δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει ο ενδιαφερόμενος προσφέρων ή υποψήφιος που έχει προσφύγει στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών».

Όπως είναι καλά γνωστό οι διαδικασίες ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, έχουν θεσπιστεί με σκοπό την εναρμόνιση της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις ευρωπαϊκές οδηγίες και συγκεκριμένα την οδηγία 2007/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11.12.2007. Συνεπώς, η Αναθέτουσα Αρχή με την προκήρυξη ενός διαγωνισμού θα πρέπει πάντοτε να συνυπολογίζει και το χρόνο που ενδεχόμενα θα απαιτηθεί ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών σε περίπτωση καταχώρησης προσφυγής, που δεν είναι μεγάλος.

Δεν διαφωνώ με την Αναθέτουσα Αρχή ότι η εκτέλεση του έργου θα συμβάλει όχι μόνο στην ανάπτυξη της περιοχής για την οποία προορίζεται, αλλά και για την οικονομία του τόπου γενικά. Δεν συμμερίζομαι όμως τη θέση της ότι το έργο έχει καθυστερήσει λόγω της Προσφυγής 4/2020 η οποία καταχωρήθηκε νομότυπα στις 25.02.2020. Η καθυστέρηση η προσφυγή να ακουστεί όπως είχε προγραμματιστεί στις 06.04.2020 οφείλεται στα μέτρα λόγω του Covid 19. Τελικά ακούστηκε στις 25.09.2020 και η απόφαση δόθηκε στις 10.11.2020 δηλαδή σε χρόνο λιγότερο από όσο χρειάστηκε η Αναθέτουσα Αρχή να ολοκληρώσει τη διαδικασία του διαγωνισμού. Συνεπώς, η όποια καθυστέρηση υπήρξε από την πανδημία αυτή δεν μπορεί να καταλογιστεί σε οποιοδήποτε ούτε να εξουδετερώσει νόμιμα δικαιώματα

και την ανάγκη οι δημόσιοι διαγωνισμοί να διέπονται από νομιμότητα ώστε να αποφεύγονται στο μέλλον ανεπιθύμητες καταστάσεις, όπως η καταβολή αποζημιώσεων και απώλεια της εμπιστοσύνης των οικονομικών φορέων στη διοίκηση.

Έχοντας υπόψη ότι οι διαδικασίες ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών ολοκληρώνονται σε σύντομο χρόνο και με τη δυνατότητα ο χρόνος να επισπευσθεί αφού συνυπολόγισα τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν και ιδιαίτερα το δημόσιο συμφέρον στο οποίο περιλαμβάνεται η νομιμότητα των δημόσιων διαγωνισμών και η ελαχιστοποίηση του κινδύνου καταβολής αποζημιώσεων καταλήγω στη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή υπογραφής της σύμβασης μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην Προσφυγή 3/2021. Έχοντας υπόψη ότι οι Αιτητές ανταποκρίθηκαν στο αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής για διευκρινίσεις, με τα προσωρινά μέτρα δεν εμποδίζεται η Επιτροπή Αξιολόγησης να προχωρήσει στην αξιολόγηση των προσφορών και την ετοιμασία της έκθεσης της.

.....

Έφη Παπαδοπούλου
Πρόεδρος